

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шад. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місяць 500 зл.
Чвертьріччя 1400
Півріччя 2500
Рік 4800
ЗА ГРАНИЦЮ: В Австрії 1 шилл.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 750 зл., Німеччині 750 зл.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 750 зл., Австрії 750 зл.,—
Зміна адреси 1 зл.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Хліборобство у бюджетовому прелімінарі на 1932-33 рік.

Міністерство хліборобства і його агенди.

Вже при обговорюванні загальних позицій нового бюджетового прелімінара згадали ми про те, що хліборобство в цьому обкресленні платничайно і відносно без порівняння більше, ніж інші, непродуктивні ресурси. Виправді для нас і наших хліборобів більші чи менші бюджетові позиції не впливають цілком на поправу ринку нашого сільськогосподарства, бо і наші хліборобські установи, ні наші хлібороби безпосередньо не користаються з цього буквально нічого, то всетаки варто пригадати, як трактується згадана така важка і підставова ділянка народнього господарства, якою є власне хліборобство.

Міністерство хліборобства має в приходах квогу зл. 2,610,000, в расходах 19,500,000, 6 це 0.11 при всіх доходах (2,375,015,800 зл.) і 0.79 при всіх расходах (2,452,383,400). Отже видатки за всі хліборобські справи цілої держави не вносять навіть і при всіх бюджетових расходах. Ці видатки на хліборобські справи не були в Польщі, майже аграрній країні, ніколи великими, але вагало зменшення прийшло щойно в цьому році. Бо за 1929-30 р. видано 55,288,226 зл., за 1930-31 р. — 43,800,000 зл., бюджет за рік 1931-32 виказував ще 48,800,000 зл., а тепер дійшло на 19,500,000 зл. Або інакше на голову хліборобського населення в цілій державі хотіли на хліборобські справи видати по 85 сотинок. Порівняння плачених хліборобами податків і цих користей мабуть зайве.

У міністерстві хліборобства скорочені майже всі видатки шляхом редукції річних витрат і урядовців.

І так у центральні прелімують на видатки 1,765,000 зл., супроти 1931-32 р. — 2,775,000. Вищих урядовців було в останньому році 210, тепер буде 170; нижчих було 31, буде 30. Між видатками централі скорочені теж плаваннями на 1/3.

У воєвідських хліборобських і ветеринарних урядовців прелімують на видатки 6,022,000 зл., супроти 14,155,700 зл. попереднього року. Зменшення числа урядовців тут дуже значне, бо з 668 етажів у 1931-32 р. осталося на бюджетований період тільки 450. Фактичне зменшення числа урядовців дещо менше, тому, що передбачені місця в попередньому бюджеті не всі обсяжені. В поодиноких відділах зменшені видатки на хліборобство на околу 1/3 частину, стільки ж на охорону лісів, рибальства на 2/5, ветеринарію на 2/5.

Частину праці міністерства хліборобства, яку називають підтриманням хліборобської продукції, а в якій крім того допомагає воєвідському хліборобству, зведено а 14,854,000 зл., в попередньому році на 3,668,000 зл. У цій позиції виявляється вся допомога добровільним хліборобським товариствам, хліборобській кооперації, розвиткові всіх галузей хліборобської продукції, дошколі факхових сил і багато іншим меншим важливим агендам. Буває так у світі, що ця позиція стає оправданним аргументом для стягнення позатків зі села, але буває, що ця рубрика привносить теж небуденні користи для хліборобів і хліборобської науки. Але коли вставляється такі квоти, як наведені, то ні одно, ні друге під ними не криється. У цьому випадку краще вже було цілком нічого не вставляти. Та ближче розкрити квот, призначених на поодинокі цілі пояснить, чи маємо рацію. І так було призначено в цій позиції:

	в р. 1931-32	1932-33
для дрібних господарств	4,550,000	1,200,000
на наукові дослідні	150,000	20,000(!)
на меліорації	1,700,000	20,000(!)
на дослідницьтво	1,500,000	775,000
на боротьбу зі шкідливками	300,000	350,000
на планованні всіх с.-г. та- ри і рибальство	4,100,000	700,000
на годівлю коней	1,035,000	538,000
на ветеринарні справи	130,000	50,000
на лісництво	440,000	15,000

Ці всі позиції разом — це бюджет одного до-
брого хліборобського товариства на ціл завдання.
А бюджет Т-ва „Сільський Господар“ на підтрим-
ку хліборобської продукції в селянських господар-
ствах, яка — то позиція тут фігурує квотою
1,200,000 зл., вносима у 1919 р. коло 1,300,000
австр. корон!

Наукові дослідні (поза державними інститу-
тами) за 20,000 зл., то мабуть справа мало по-
важна. Але треба звернути увагу на те, що на
меліорації, себто на підтримання розвитку і
пропаганду хліборобських меліорацій встановлено
20,000 зл., на які сам б. коронний край Галичи-
на, зі свого скромного бюджету і тільки на своїй
території видавав річно 1,800,000 до 1,800,000
австр. корон. Ця ділянка праці, яка колись була
у нас в надзвичайно добрих початках розвитку і
в одній з додаткових сторінок галицького краєво-
го виділу айде отак і в нас у вісник. Інші числа
говорять за себе, а треба ще звернути увагу на
плекання с.-г. тварин, а готовно безріг і худоби,
яка є тепер просто життєвою необхідністю і дош-

УКРАЇНЬСЬКА ЗАХОРОНКА У ЛЬВОВІ

улаштує

ДН Я. 13. СІЧНЯ 1932 Р. В 21. ГО Д.
в саях Української Бесіди І. пов. (Рутівського 22)
: ТРАДИЦІЙНУ МАЛАНКУ. :
Вступ лише за запрошеннями. 1141

кою ритуалку села/а яку обкреслю на 1/6 частину
дотеперішньої висоти.

Дальші позиції міністерства хліборобства —
це Науковий Інститут Сільського Господарства
який обкреслю а 2,052,000 зл. на 1,012,000 зл.,
а в якому після поговірок мають зникнути пере-
довсім і для нас цікавий відділ економіки дріб-
них сільських господарств. Другий інститут —
метеорологічний затримують на далі.

Державні заповідники плекання нових об-
ділься квотою 2,300,000 зл. супроти 3,351,000
зл. у 1931-32 р. при чому редукують 13 уря-
довців (остає 40) і 161 ппичин функціонарів
(остає 550), що для нас має менше значіння.

Підкреслити треба, що ні тоді, як грошей в-
давали багато, ні тепер, як їх хотіли, видавати
менше нам дороти до них не було. А ці дані на-
водимо для характеристики, як добють за спра-
ви хліборобства згадали та як це підтрималося в
бюджетовому прелімінарі.

Іж. Евг. Храпливий.

„Страдальний романтизм“.

(Відповідь В. Темницькому.)

Дві цілі може мати дискусія над політич-
ною подією минулого. Одна ціль — це встанов-
лення історичних фактів. Друга — це холодний
розгляд, критика а метою практичних, педаго-
гічних висновків.

Котру з них мав на меті автор статті „стра-
дальний романтизм“ — трудно відповісти, хоч би
тому, що тільки вона представляє інтерес що-
днини. Сам він каже, що написав її тому, бо
не слід „галорифікувати“ подію, над якою радше
належало би „жаліти“. Тому, що стаття появи-
лася вже після тієї „галорифікації“, тоді коли
то нещастя вже сталося, треба думати, що її ого-
лошення мало на оці загалу „педагогічну“
ціль: на практичному прикладі показати, чи
не треба робити в політичній акції. У тій зло-
щині дискусія є актуальна і в тій тільки площині
і хоту відповісти статтею.

Становище В. Темницького є вислідом — це
треба признати — довгого передумування. Він
висловив свої критичні uwagi та своє негативне
відношення до „сецесії“ публічною вперше аж
кілька літ після неї, в Альманасі віденської Сі-
чки. Тоді мін він очевидно спокійніше дивився на
справу і спокійніше рішав питання доцільно-
сти, але разом з тим, таке рішення „історичної
перспективи“ принесло зі собою дві небезпеки.
Одна небезпека: мій старий товариш піддався
сугестії, якій піддаються переважно усі, що за-
ставляються над причинами якоїнебудь не-
вдачі. Він апріорно рішив, що спричинниками
невдачі були ми самі, помилковість самої нашої
акції. А друга небезпека: він рішав про „сецесію“
аї становивши не 1901 але 1903 чи 1906 року, його
відносини, наукових напрямків і (головно) на-
строїв. І тому його висновки неслухні, а аргу-
менти небезпечні. На висновки самі відносно
об'єктивного значіння „сецесії“ можна би не від-
повідати. Вони мають сьогодні тільки теоретичне
значіння і дискусія над ними можна би спокійно
перелетіти на форум наукових історичних
дослідів. Інакше аргументи і само поставлення
справи. Істою проблеми лежить у цьому: чи в
ситуації, яка складалася в листопаді 1901 р.
проголошення „сецесії“ було доцільним чи по-
милковим. Чи ті критерії та ті аргументи, якими
вирішено проблему тоді (а вирішено без ніякого
голосу супротиву) були слушні чи ні. Чи можна
таких аргументів і таких критеріїв ужити в по-
літичній акції, чи треба їх замінити, сизаючи
за шкідливі.

З перспективи 30 літ уявляю як і тоді, то
„сецесія“ була кроком доцільним, що в даний си-
туації наш підхід до справи тактика був слуш-
ний, що тактичне завдання, яке стояло тоді пе-
ред нами ми розв'язали добре.

Історична частина статті В. Темницького не-
повна. Він починає акцію в університетській
справі від віча в Коломиї 1894 р. У дійсності,
ця акція починається багато раніше, бо рівно-
часно з польовізацією львівського університету
і тягнеться у різних формах „з перемишками“,
але невинно. Від 1896 р. вона стає системати-
чною. Укр. студентство висуває її на перший
план своєї діяльності. Тоді опрацьовували плани
акції, яка мала йти в двох напрямках: добуття
самостійного (в тім ріжниця під становнича з
1894 р.) укр. університету, а покіщо, і для скріп-
лення акції за самостійним університетом з на-
прямі реалізації того, що правно нам присту-
жувало, на існуючому університеті, т. є. обсяди
існуючих, а необхідних катедр та творення
нових, і пошанування прав мови (друга, позаліній
тощо). Обидва були, розуміється, тісно одна з
другою зв'язані, але ріжниця була між ними та,
що коли справу самостійного укр. університету
можна було вирішити тільки шляхом широкої
акції на державній арені, то друга справа могла
бути вирішена в межах університету.

Існуюча тоді „Всеукр. Організація Молоді“
рішила шістьма рік 1901-2 пригальтати енер-
гію боротьби за укр. університет. При тім ма
рішити в першу чергу перевести реалізацію і за-
кріплення існуючих уже на львівському універ-
ситеті наших прав, розуміючи, що це дуже важ-
не для справи крування самостійного укр. уні-
верситету. Цієї справі були присвячені статті ба.
п. Е. Косевича і інших в ч. 8 і 9 „Молодої
України“ за серпня-вересня 1901 р., була ви-
дана відмова до молоді з І. IX. 1901 р., відбувся
численний парад, врешті відбулося віче в уні-
верситеті 8. X. 1901 р. Після рефератів ба. п.
Косевича і Комарницького ухвалено на вічу ре-
золюції з домаганням укр. катедр, екзаменаторів
та знання і пошанування прав української
мови в університеті. На висок тоді. Темницько-
го ухвалено вислати в цих справах меморіал до
сенату та до міністерства. Рівночасно поредемо
переговори а сенатом університету — головню в
справі відповідей на подання в українській мо-
ві, укр. індексів, друку тощо. На день 19. листо-
пада скликано знову віче в університеті. Як

пке сенат дав дозвіл з застереженням, що поновлюється не в позу, (як ми хотіли) тієї ж естором, зійшій (меншій) палі та обмеженням по еалюм для. Тоді справа перегорів а сенатом зтоля так, що ректор, проф. Рідгер особисто згодили на наші постулати, натомість теологічний деканат відкинув їх. Сенат ще не прийняв жодної ухвали. Вирішало питання, чи поточитися на зміні, яких вимагав сенат, чи відбутися віче „незалежно“. На засіданні „Організаційного Комітету“ поставив п. Темницький внесок, щоб

відбутися віче без дозволу сенату. Бл. п. Вагон Косенко, Малець, Бурачницький і я були проти того, уважаючи, що треба вжити покінчення переговорів з сенатом. До речі, розходження між нами і тов. В. Темницьким відносилися тільки до справи того віча, а не до форми боротьби за університет взагалі. На позних тривалих зборах „Організації“ внесок п. Темницького ухвалено, і відоме віче 10. листопада 1901 р. відбулося — і треба додати, відбулося „близько“.

Д-р Вол. Старосольський.

Боротьба з українським мистецтвом на Радянській Україні.

Як довідуємося з радянської преси, відомо, що та поважаний в Європі, українського артиста-малюка Михайла Бойчука, професора Української Академії Мистецтв від дня її оснування до останнього часу (13 років), — примусово виселили за „кордон“ Радянської України та призначили професором російської академії в Ленінграді. Він був у маларстві основоположником школи т. зв. „бачуристів“. Таким чином зліквідували червоні володарі маларську течію на Україні, яка найяскравіше наслідувала та плекала народню творчість.

Зліквідували також широко знаний міжгірський мистецький технікум, а проф. Колоса та п-ю Павленко вивезли до Москви. На місці зліквідованого інституту не створили нічого нового. Ця ліквідація наочно виявляє боротьбу радянської влади з українським мистецтвом.

Михайло Бойчук — галичанин. Проти нього та його прихильників, найталановитіших українських малюків, уже 4 роки йшла гомінка пресою нагілка інших мистецьких об'єднань.

— о —

Життя краю.

Річний біляс народньої праці в Заліщицчине.

Національна свідомість в повіті. — Конскрипція. — Освітні справи. — „Рідна Школа“. — Праця жіноцтва. — Стан кооперації. — Один сумний факт.

Національна свідомість селянства обох частин повіту (тлустецької і заліщицької) аросла помітно. Не тільки старші селяни, але і старші селянки вже називають себе гордо українцями та щораз частіше спростовують навіть перед всякою пласдою стару назву „русини“. УНДО кріпиться в повіті проти волі жінки колішніх радикалів, які — річ дивна — переминаються щораз частіше в „сельробів“, та проти волі горстки „бувших“ університетів, руйнівників народнього майна, які пописуються в „Раді“ наклепами і брехнями на людей чистих рук саме тому, що хочуть виблизити свої забруджені, липкі „лаби“. Та правда, як одина, вишла на верх і ці народні шкідники страшили не тільки всякий вплив у повіті, але й ошану.

В Заліщицках відбулися в минулім році дві співропні чисто політичні наради, одна у жовтні, друга у травні. На цій останній були присутні і виступили реферати сен. д-р Горбачевський і проф. Котан. Для 6. грудня м. р. відбулось публічне віче в Заліщицках у справі конскрипції, на якому реферували про значіння конскрипції б.

сен. В. Бараник, а про законні постанови в цій справі д-р Р. Стефанович. Постава селянства в повіті при самій конскрипції — прекрасна. Хоч комісарі вмовляли в наших селян назву „русини“, то навіть старі селяни й селянки спростовували її на „українці“, а на погрози таких папів, як нпр. управитель школи у Ниркові вихрист Шайнер або на інші конскрипційні практики, як ось у Лисівцях, жалілися письменно до староства. Натомість нечисленні наші конскрипційні комісарі не угнулися під ніякою загрозом, а навіть після арештування (як нпр. селянин Андрійчук у Касперівцях, якого негайно на приказ староства звільнили від арештування) переводили спис населення вірно і правдиво.

Просвітницька праця в Тлустецьчине з вибором на голову філії „Просвіти“ о. А. Навольського, завідателя парохії Тлусте, наладується і в всякі позначки, що страшна зневіра і знеохота, спричинені безпримірно соромним упадком Пов. Союзу Кооператив у Тлустім, шезнуть небаком, як дим. При філії „Просвіти“ в Тлустім, яка закупила за більшу суму інструменти, повстала оркестра, також аматорський гурток у Тлустім уже заповів дві вистави. Не лишилися без сліду і просвітницькі анкети, які вже перевів у Заліщицках і Тлустім делегат Головного Виділу „Просвіти“ п. Габіткович, а які ще мають бути переселені у визначених районах. Сумце і дивне, що в деяких громадах, котрі давніше вели перед у просвітницькому житті в повіті (як Давнянці і Касперівці з великими гарними домами читаль-

няними), починав воно гойби замирати та вужуватися зли до забав молоді. Однак в палі, що філія „Просвіти“ в Заліщицках під енергічним проводом д-ра Стефановича розрухає цю громаду.

Натомість несподівано відрадною появою а факт, що колись така непопулярна, а радше стоїм і чужими адеопуларизована „Рідна Школа“ здобуває собі право громадянства і гурт по селах Заліщицчине. Ось 19. м. м. (на св. Миколая) громадяни села Угринковець святкували ювілей „Рідної Школи“ концертом — з вимком вступного слова п. Рोजі Будницької і місцевого б. сен. Бараника — виключно власними силами. І пісеньки селянського хору під управою селянина Асафата Дідушка і його козачка дума в супроводі мандолін і декламції дівчаток та хлопців зворушили нею до сім'ї тверде для „Рідної Школи“ серце. В дні 21. грудня м. р. на рідношкільній анкеті громадян Заліщицького міста і села по річеві, але дуже прикрим рефератом б. сен. Бараника порішено, що українські родини Заліщицького міста мають цього року здержатися від виставного святкування, а натомість пайменше по 10 зол. від родини зложити на „Рідну Школу“.

Осудження в Заліщицках за починком сен. п. Києвської філії „Союзу Українок“ викликало живе зацікавлення серед жіноцтва в повіті. Жінки з Касперовець, Угринковець, Жемаки і Синькова вже домагаються статутів і заснування у них кружків „Союзу Українок“. В Заліщицках на „Бесіді“ щонеділі свята, а навіть двічі в тиждень аж гуде від жіноцтва; в неділі і свята читають книжки, а в будні заліщицькі пані вчать жінок і дівчат із Заліщицьких Старих і Добровлян всяких ручних робіт та підготовляють на літо виставу жіночих робіт. Аматорська вистава членів „Союзу Українок“ і місцевої молоді виказала чималий артистичний хист: нпр. п-а Олія Долінська нагадувала живцем ковшину Фадієвічу, а А. Флорчук Півнісоцького.

Стан кооперації в обох частинах повіту по габельнім упадку Повіт. Союзу Кооператив у Тлустім, спричиняним несовісною господаркою його організації, неоднаковий. Як з одної сторони кооперативи тлустецької частини повіту згуртувала складниці ПСК Чортків у Тлустім, велена ч. Сайовським, перевівши чистку по кооперативах та усунувши старих „дубів“ ПСК Тлусте (нпр. Солоне), так з другої сторони кооперативи заліщицької частини повіту полишилися без усякої опіки та без торговельного осередку. Останні, приволочені кудувати у жидів, ледки живіть, задовольняючись у них по уха. В останніх часах помітне бажання мати такі свій осередок

Проти обструкції, геморойів, забурення в шлунку і кишках, застою в печінці і селезінці, болях вряжх поручено пити природну гірку воду **Franszka Józsefa** кілька разів денно. Домагайтесь в аптеках і дрогеріях

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. СІЧНЯ 1932.

ІВАННА ГАЛІЯ.

ДОЩ НА ВОЛИНІ.

Жовтень 1916 — окопи на Волині. Голнина і пополуни, а на дворі дощ. Вже від кількох днів паде цей дощ — монотонно, безупинно, неаблагано, немов хотів би цілу околицю замінити а гравіюку. Все намочило: навіть у найзатишнішій землянці вогко і та вогкість переходить крізь одяг та шкіру, проймає м'язи, кости і мозок та викирається повільно а думки немов ржа. Безупинну падають капелі дощу і пронизують воздух немов глухий скрегіт лили. Тільки час до часу чути врідка десь ген далеко приглушений гук гармат. Від кількох днів боротьба притихла. Нічого, тільки дощ і дощ, вогкість — години волічуться якось ліниво в нескінченність — години трізнї немов хижі звірі, що підкрадаються до дощичі. А дощ паде...

В кутку землянки сидить, стуляючись до себе, двоє мушин. 23-літній Ганс, чорнявий хлопець, на якого молодешким личком сяє блідо-рожевий рум'янець і Роберт, яких 40 літ, смаглявий, а якого чуприні блестьють уже срібні волоски; він щойно неспавно в цій землянці. Від кількох днів оба вони живуть тут разом, розуміють себе вліпно і то краще, ніж знадоб і розумілиб себе в рідних сторонах, живуци близько себе як сусіди — хоч вліпно нічого про себе не знають... А дощ паде... і паде... і паде...

„Роберт“, відзивається молодший, — „меш може ще папіроску?“

Той другий кинув головою і щось пробурмотів.

„Коби то я, Роберте, мав якусь книжку чи газету!“

Другий мовчить... Миняє чверть години... Дощ паде...

Роберт сівнув до кимпені, витягнув папіроску, розділяв її на дві половини й одну подав Гансові.

„Остання“.

Молодик радувався як дитина, він хвилину щасливий та мовчки курить. А по хвилі відзивається:

„Слухай, Роберт! Оповідай мені про свою жінку!“

„Ні! Мушу і без того забагато про неї думати“.

Мовчки... А дощ паде...

„Роберт! Скажи мені, чи ти розумієш жінок?“ Товариш на це алегонька, по батьківськи усміхнувся.

„Знаєш, Ганс, як я був у твоїм віці, то таке саме питання поставив я одному 70-літньому старикові, а той мені на це відповів: „Затем собі одно! Коли гадаєш, що ти якусь жінку пізнав і зрозумів, то щойно тоді ти про неї найменше знаєш“.

„Но, але ти, Роберт, всеж таки маєш жінку...“ Очі старшого товариша заблестіли знайше. „Лиши мою жінку на боці, Ганс! Краще розкажуй мені про жінки, яких ти знаєш!“

Ганс хвилину мовчить; на його обличчі слідна якась болюча задума.

„Не знаю, Роберте, як тобі змалювати мої почування. Мені здається, що тих дівчат, які з нами танцюють, сміються, аганяють і займаються спортом, які цілують, а деколи й віддаються — не важаю зрозуміти; вони, я думаю, або зовсім не є, або ще не є тим, що я розумію під поняттям „жінка, дружина“. Однак якщо колись стрінути цю другу ти жінку, то людину огоргане якийсь інше почування і тут стаємо безраздними не розуміючи гаразд, не знаючи чийсь. Вік, вік...“

Роберт відчув, що його товариш мусить вговоритися, мусить звиритися з якоюсь пригодою, яка йому лежить на серці і не дає спокою: може це якась звичайна невинна пригода, що під впливом воєнної горячкї виросла в його уяві на щось важного, пригода, яка йому притї дощовій погоді затроює мозок і серце.

„Коли ти був останній раз на відпустці, Ганс?“

„Зимою дістав я легкий постріл в лезені, дістався до етапної лічницї, описав до лічницї в родинних сторонах, а коли мені вже стало краще, вислали мене на кілька тижнів до заведення для вицдоровлення у гори, щоб я прийшов уповні до здоров'я. О, це був гарний час! Кінець травня — початок червня. Заведення було приміщене в якомсь старім замку серед великого парку. Кругом квіти, пахощі, спів птичок — отоді я відчував, що живу... А що десь далеко на фронті люди без причини вбиваються — в це не хотілося просто повірити. З малого місточка приходили жінки і приносили нам папіроски, тїсточка та книжки, сиділи біля нас і це все було наче чарівний сон... Я ще й дотепер бачу її перед собою, як вона перший раз приступила до мого ліжка, бачу її темні кучері, карі очі, бачу її в ясно-голубій суконці, поому блеску і пахощі; мені здається, що ми всі були тоді в якомсь хоробливо піднесеним настрою: вона видавалася мені тоді такою, як саме життя, як весна, як чар...“

Та Роберт слухав тільки одним ухом. Його думки і тут знова полинули до Ліан — його коханої дружини. Поверховний опис тої чужої жінки відтворює її образ перед ним... темні кучері, вогкі, палкі очі; теж у неї, а до того блідо-синій одяг, великий капелюх і рожі... Він прикинує очі і відчує, як її ніжна рука гладить його волосся і його серце щемить.

Ганс не замінює, що сусід його не слухав — оповідає далі...

Роберт здається: він хоче встати від тих

* Відепська „Наша Франс Престе“ розписала конкурс на оповідання, в якому могли брати участь тільки немолоді жінки зат. р. М. жінки оповід. жінки було одне а „Дощ на Волині“ яке ми перекладно в перекладі А. К.

в Заліщиках; бажання по виїзду і почуттям потреби і вірцевим переконанням. Люстрації підпоручником ПСК Концепції п. Паламаром, оріннованим приміщенням жалів і парканів на старий ПСК Тарасів, розумним висновком справ і широким порадом з його боку. Та щож, сварги Полтросову, як елекційного перемінника призначеного упавшого ПСК Тарасів, проти тутешніх кооператив, висесі до тут, суду поновласником д-ром Електоровичем. Діють ці люди дідаччі кооперативи. В останніх часах кооперативні заліщанські райони починають поволі заспокоювати свої запотребування в новонакритій українській крамниці п. Ірини Суваркової в Заліщиках. Українська Каца в Заліщиках розвивається правильно, а про зацікавлення нею свідчить перебувала досі присутність (вопал 30 членів) самого селіства майже з усіх громад суд. повіту Залішки на загальних зборах 26. грудня м. р.

При кінці цього візиту треба подати до прилюдного відома й один певничайно сумний факт. Голові кружка „Рідної Школи“, коли прийшла з дістами для збірників коляди на „Рідну Школу“, заявили в старості, що до староства приходять священники а просомбо наборонити коляди на всякі церквині цілі. Якби дійсно напалась така одиниця між духовенством тут, повіту, то очевидно вона хібно зрозуміла розпорядок станиславського владика. Ще не вдалось нам у цій короткій часі провітрити, чи не був це той сам священник, який минулого 1930 року просив такої наборони для своєї парохії, бо хотів прианалити всю коляду на свою „стайку“, а який під часу, як а постерунком загавив катиня в місті і дістали паморочу ума, перестав доисувати до „Нової Зорі“. Чи може — не дай Боже! — найшовся ще один його гідний собрат?

С...ий.

Різдвяні сензації.

Політичне інтерв'ю станиславського владика у польській пресі. — Політичні реверсії львівської „Газети Поранної“. — Львівська „Правда Народова“ і національна політика.

У сам день нашого Різдвя привнесла львівська „Газета Поранної“ інтерв'ю зі станиславським владиком еп. Хомишином на тему української політики цього владика. Інтерв'ю це відбув статистик головного редактора „Газ. Поранної“ Ст. Захарієвич у наш Святий Вечір у палаці владиків. Разом з інтерв'ю привнесла „Газ. Поранної“ і фотографію владика.

У розмові з п. Захарієвичем станиславський владика між іншим сказав: „Вважаю, що мій Пастирський Лист (політичний) був тим черном, яке кинуло мною, повинно було зійти (кляччати) у нашому політичному кліматі де верно, на жалі, не підійти (не сходити) скоро... Дімуєся, що польське громадянство зрозуміло мало ідею оголошення мого листа. Зокрема широкі увагу на польську пресу, бо я надіслався, що польська преса, як на нашому терені так і на терені цілої нашої держави, забере слово і в ній міркувати найме становити і розпочне дискусію. Думаю, що були для цього умовини. І тут їм перешли мушу підкреслити, що фактично тільки „Газ. Поранної“ належно оцінила мій інтерв'ю. Пряміше мені ствердити, що в наших сферах замість опії читати з великою увагою. На жалі, польська стійкість на загал, немов би не оцінила мого голосу, а шкода, бо це була перша вагода...“

Наші кинулись на мене, але трудно. Я моїх поглядів на польсько-українську проблему не змінив. Думаю, що в атмосфера для спокійного, річового обговорювання справи співжиття і співпраці. Найвищий час, щоб цю проблему розв'язати. До роботи в дуже багато, а так як тепер,

образів, що його тільки мучать. Одначе такі змішує себе прислухуватись оповіданням товариша.

...так, і як мені вже краще стало, ходили ми щодня годинами по лісі, тримаючись за руки нові діти. І коли так одного дня сиділи ми на лавочці, і пригорнувшись до себе і цілував, цілував, а вона мене теж. Та зараз вона відкрила широко перелазані очі, побіжала і сказала: „Ганс — я ж тебе не люблю! Я люблю мого чоловіка, що десь далеко на війні“. По мені перебіг мороз і я прошептав: „Ну, так, але ти мене цілувала!“ „Так“, зойкнула вона, „а цілувала тебе, я мусіла тебе цілувати!... Але я при цьому думала про нього! Прости мене!“ Зі мною було так, начебто ось обухом ударив мене по голові... Як то? Як то? Вона гірко ридала. — „Не питай мене! Я сама цього не розумію! В моїм серці повноповно туті і самоти!“

Я піднявся і ми пішли мовчки з поворотом до міста. Після того я омивав її. Та вона сама прийшла, принесла мені квіти, просила і ми одну вибравши на прохід. Вона глянула мене, цілувала, сміялась і плакала, одночасно та закланала, щоб я її уважав такою, якою вона дійсно є, збожеволітою жінкою. Я весь горів а любовні й ніжності, і не питав її більше, був щасливий, коли між її бачити, пестити, цілувати. Вона мала якусь дивну звичку гладити мене по волоссі, отак від чола аж геть до карику...

„Як ти кажеш, Ганс, — так від чола аж геть до карику?“

„Так. Це був час такий якийсь несамопитий, такий блаженний, а одночасно такий дивний: на ягажу того всього мене цілого проймає дрож...“

„Дальше! Дальше!“ — шепче Роберт. Він чув, як ледяний холод підступає йому від ніг, іде його голова горіла як гриби і немов іскри жигають його думки... Ліза... Ліза...

Молодий так захопився своїми жрімми, що зовсім не замічав зворушення свого товариша. „День передтим, як я вже мав змогу йти

далі, бути не може. Поліки потребували би трьох вінів, щоб засмилювати українців... у найкращому випадку“.

У зв'язку з недавньою своєю поїздкою до Варшави владика сказав, що не відбував там ніяких політичних конференцій. „Був я з візитою у міністра Перуцького в чисто господарських справах“.

З черги владика заявив, що жині добре зі станиславським воєводою і з львівським шкільним куратором Свідерським. Подобалися владикі такі польські дублікації: „Лист польського консерватива до українського“ пера д-ра Яна Вобжинського і остання брошура гр. Лоса п. п. „Політика конституції на Русі Червоної“. Брошуру гр. Лоса замовив владика у більшій кількості примірників, щоб її розповсюдити у своїх колах.

Владика з проті всякої писаної угоди, а є на „практикою щоденного співжиття“. „Треба відкрити зносини, треба на спільному терені жити і працювати“. Крім того владика просив п. Захарієвича „підкреслити в „Газ. Пор.“, що після видання мого Пастирського Листа з польської сторони наступила аміна фронту. Це я назвав би відпруженням. Я ствердив би, що з польської сторони перестали живити деяких означень, які нас боліли і ображували“.

Під кінець розмови владика заявив: „З моєї лінії я не уступаю. Мій Пастирський Лист був наслідком глибокого передумання всіх проблем. Може мене але зрозуміли, але все те я совісно розважив. Наміченої лінії не зміню. Буду працювати до наміченої собі цілі“.

на фронт, був я в неї у малій, білій віллі; я лишився на цілу ніч у неї; ...але... ти! ти! розумієш це... знаєш, вона в хвилі найбільшої розкоші крикнула його ім'я... Ти зрозумів це?... його ім'я!“

Молодик закрив лице руками і тихо захлипав...

А його товариш наче скамянів: і сам не відчував того, як затиснув кулаки, як нігті вілися в тіло... як підозріння оторнуло його наче залізний панцир... Ні! ні! Божевілля! Божевілля! Це горічка!... а однаке... панцир давить його і не можна його скинути... Ах! Це підозріння... Прочуття... Ні! майже певність!... Щось йому підказує, що ця жінка...

А молодик тихо халпає.

Роберт мусить здержуватись на смуту, щоб не вдушити молодшого товариша, душить у собі кожне слово, що немов гострий ніж ранить його серце, слово, на яке він жаде проте як на спасення... Певність! Певність! він мусить запанувати над собою!... Певність!

...маленький перчик...“

Старший звертався немов ранений звір, кинувся на товариша, який у мент прочував... зрозумів... став в одній хвилині мучиною

„Роберт!“

„Перчик... де?“

„На плечах!“

„Як вона зветься?“

„Марія! а крикнула вона: Фридрих... а це мале містечко в Тирої!... Роберт!... Роберт!“

Оба апали собі в обійми і заплакали... А доцпаде пале... Голова старшого спочила на грудях його молодшого товариша...

Мовчанку перервав різкий звінок телефону: „Наступ на ворожі засіки!... Двір біля ліса треба заняти!... За всяку ціну!“

Переклав А. Ковалісько.

ХОРОНІТЬ ВАШІ ОЧІ,
ВАШІ найцінніший СКАРБ

918 3-5

ВЖИВЛІТЕ ЖАРВІК
PHILIPS ARGENTA

Нотуємо на інтерв'ю в журналістичного об'єкту як одну з п'яторіччя різдвяних сензацій. У ньому нічого нового.

Та ж сама „Газета Поранної“ з дати 11. січня п. р. привнесла статейку на тему „актуальної програми національної політики“, в якій читаємо:

„Дискусія на маргінесі першої конференції представників українських організацій у воєводи виявила понад усякий сумнів, що та форма безпосереднього контакту була вибрана щасливо і може рахувати на позитивні вислідки. Така опінія існує як по стороні польських офіційних чинників так і по боці українських відповідальних чинників (яких? — прим. складала). Тому — на основі наших інформацій — в скорому часі треба палітис далішні конференції, присвячених іншим ділянкам публічного життя“.

„Тут належало б ще раз підкреслити, що актуальна програма польської політики національної прямує до поправки цілості відносин на терені Сх. Галичини (в ориг. Малопольські) до устійнення основ згідного співжиття обох національностей, що лежить як в інтересах їх і держави. В господарській ділянці, на яку владуть особливий натиск, конечною й очевидною засадою буде рівноправне трактування українських організацій, що дають повну гарантію позитивної праці“.

„Газ. Поранної“ заперечує поголоску про те, немов би то існував план введення в життя статистичної П. відомості у Львові, яка мав би зайняти українців, а далі заперечує поголоску, немов би в Польщі хотів з польських відповідальних чинників серйозно думав про заснування українського університету в Станиславові. Натомість „більше правдоподібною є поголоска про легалізацію укр. виховно-спортивних організацій „Пласт“ і „Луг“ а рівночасним підданням їх надзорові Державного Уряду Вієськового Вишколу і Фізичного Виховання“.

Ось і реверсії „Газети Поранної“. З них виходить, що львівське повідство буде далі тереном неополітичної політики, або тереном неополітичного розважування польсько-українського питання в його „суспільних дрібницях“.

Видельський „Курер Львовський“ а 10. січня п. р. привнесіть замітку п. н. „Без польського громадянства“ і під підзаголовком „Відкинута резолюція б. воєводи Борковського“, в якій читаємо:

„Вчора відбулося у Львові вібрання тутешнього відділу Правди Народової, на якому були обговорювані рускі справи й останні випадки з тієї ділянки. Б. воєвода Борковський зголосив у часі дискусії таку резолюцію:

„Правди Народова, львівський відділ заявляє, що надалі як і досі стоїть на становищі, що на терені Сх. Галичини всякі розглядання і вирішування в національних справах з репрезентантами інших національностей з огляду на характер тієї ділянки повинні бути, оскільки можливо, доконувані в порозумінні з усіми польськими політичними групами“.

Ця резолюція не дістала більшості. Противники резолюції мотивували своє негативне відношення побоюванням, що вона може утруднити потягнення офіційних чинників у політиці супроти русів“.

З усього видно, що Желена не за горами.

Польські справи.

Відвідини румунського міністра. — Інтерв'ю американського посла. — Сойм. — Смерть і похорон одного посла.

До Варшави приїхав румунський міністр закордонних справ Гіка, якого приймають дуже урочисто. Його приїзд стоїть у зв'язку з переговорами про пакт неагресії поміж СРСР та Польщею, Румунією і балтійськими державами. Для цих переговорів приїхав уже до Риги делегат СРСР Стомоновков. — З закордонно-політ. справ — сталася неприємна для Польщі справа у Латвії: суд у Динабурзі остаточно розв'язав „Союз Поліки у Латвії“, а латиський уряд скреслив субвенцію на польський театр у Ризі (15.000 латів). — ПАТ подав за „Нью-Йорк Геральд Трибюн“ інтерв'ю з амер. амбасадором у Варшаві Вільсом, в якому цей останній висловлюється більше ніж оптимістично про ситуацію у Польщі. Варість його інтерв'ю характеризує:

— Заразку катару викри проф. юн-йорського університету д-р Доуес. Він виготовив колову заразку на бубоні й від них заражували катаром здорові люди. Це викриття допоможе медицині знайти успішний лік на поборювання цієї дуже поширеної недуги.

— По золоте руно. З Брінгеми виник вітрильник у небезпечну подорож, з якої, як зазначають учасники, повернуться він навантажений золотом і дорожнечистотами. Керманічем експедиції є Стенфорд Джелі, який відвідав уже всі „дикі“ місця земної кулі та знає її так добре, як зміст своєї мошонки. Його товариші — дев'ять людей, що приїхали до всього у своїх причодах. Як Джелі проголосив, що приготується до подорожі та пошуку добровольців, зголосилося три тисячі осіб; з них вибрав свою дечку. Капітаном вітрильника є б. шкипер одного пароплаву, його помічником — емер-майор, корабельним кухарем — був старшина англійської флотії. Три інші подорожні — б. моряки, крім них там бувши брамкар, один відомий інженер і спортсмен. Вітрильник відвідав багато островів на шляхах колишніх піратів. Подорож триватиме рік. Джелі думає, що віднаде захоплених скарбів піратів.

— Алькоголь і цукрової трощі — до моторів. Криза підірвала управу цукрової трощі на Кубі. Тамосні вчені і інженери пробують використовувати алкоголь і цукрової трощі до заснування моторів. Перші проби виявили, що бензинові мотори можуть користуватися тим алкоголем, але з незначною перерікою карбораторів. Обраховують, що продукція алкоголю з цукрової трощі вистачалаб лише на краєві потреби Кубі. Цей винахід дуже поборюють американські нафтові товариства.

— Новий рік в Японії. В Японії існує звичай, що в останній день і останню ніч перед новим роком усі громадяни вирівнюють до сотика свої борги. Крамничі відчинені до самого ранку, орба довжників літками пробивається до купця, щоб заплатити свій довг; остання доба перед новим роком — обільні живня для купців і банкірів. На тему отого вирівнювання боргів кружляє в Японії тисяча легенд, одну цікавішу ажраз наводимо: „У той саме день один самурай, повний поваги, але хвилює у злих матеріальних умовах, прийшов до крамниці, в якій завжди купував риз з словами: „Гірко мені дуже, продавце рижу, але сьогодні немає в мене спроможности вирівняти борг. Але знаю, що я повинен зробити: кидаючись отворити свій життєвий крамничий!“ — „Пожди, достойний самураю! Не роби того... Як буде треба, то я пожду на зворот довгу до весни...“ — закричав переляканий купець. — „Ні, я умру... Бо тількия могу знати, чи зможу на весні заплатити довг?.. Відберу собі життя!“ — „Благаю, не роби того! Було би великим гріхом, якщо би в такою дрібницю спричинив смерть такого лицаря... Дивися, що діється з твоїм рахунком: подертий вже на кусинки... Тай довг? Не говори більше про це, він не існує, ти ніколи не вижен був мені нічого. Ходи до мене, вилею трохи чаю...“ — „Дякую тобі, друже, продавце рижу!“ — сказав йому самурай. — Ти врятував мені життя... Дякую, але вибачай: мушу відійти, бо мені дуже спішно...“ — „Що за дивовижа? Людина, що перед хвилиною хотіла вмерти, не має хвилини часу?“ — дивується купець. — „Зовсім ні!“ — сказав самурай. — Ти знаєш, що до сходу сонця мушу робити гарячі перед семи, чи вісьми купцями!“

О. Яків Завадовський.

Посмертна агадка.

Незвичайний похоронний похід пересунувся вулицями Львова дня 12. XII. З Волозької церкви аж на Личаківське кладовище несли труну на раменах селяни, а за труною в упорядкованих рядах ішло кількасот самих майже селян; гурток інтелігенції губився серед того... Це мешканці села Беньківці, рогатинського повіту, відправляючи свого довголітнього пароха Якова Завадовського на вічний відпочинок. Незабаром заскочила його смерть у львівській шпиталі, тому похоронили його у Львові, а не в затішних рідних Беньківцях.

Небіжик у Беньківцях родився, там виріс і майже двадцять літ служив рідному селу як пакох; служив вірно, а так щиро, так сердечно, що про себе забував і цілого себе віддавав громаді. Не диво, що громада так хотіла похоронити тіло на астишнім кладовищі рідних Беньківців під папіними смереками, рукою небіжика садженими. Парохівня власним коштом спробували би це тіло до рідного села, на власних барках занести би, боби лиш їх отець духовний тут м'якими спочив — а що рідня іншакше рішила, то мало що не ціле село вилалося у Львові. Для тих, що не мали відки одлатити залізницю, громада зоставляла дізвози, підтягали їхали бранями, щоб

на рано ставити у Львові. Ця обставина сама свідчить, якм покінчав Завадовський був для свого села, свідчать також про те, як наше село зміє цінити щиро суспільну працю.

Бо цілий час свого душепастрства в Беньківцях пок. Завадовський невинно й невинующо трудився на всіх ділянках сучасної суспільної праці. Кооперативна крамниця під його провідом так гарно розвинулася, що покривала ціле запотребування села. Шадливо-кредитова кооператива мала досить фінансової сили, щоб трикратно купити по кілька сот моргів землі і розпарцелювати їх поміж мешканців села. Крім того та сама кооператива, що має нині понад 200.000 зол. власного майна, закупляла в селах, навіть рідничі машини (сіялку, трівери, моторову молотилку, моторову циркулярну пилу) і давала своїм членам користуватися ними. За ініціативу і під особистим доглядом Покінного громада власними силами переробила регуляцію річки, що переливала сільське пасовище і через це осушено та мелоровано кількадесят моргів того пасовища.

Під доглядом і провідом Покінного маленьке село Беньківці (всього кілька сот душ населення) вело свою віршеву молочарню, свою стацію закупки яєць, мало громадські розвадинки расової худоби та санией. Не хоту далше вдатися в подробиці, вистане сказати, що під господарським та фінансовим оглядом Беньківці стали завдяки Покінному віршевою громадою на всю околицю! З їх каси користав кільканадцять сусідніх сіл!

Але Покінний дбав і про духовне життя села. Найщиріше опікувався школою та шкільною дітворою. Знав не тільки як кожна дитина вчиться, але й пильнував, щоб кожного дня була якась накормлена, одягнена, вимита і зачесана. Рівночасно не менше щиро піклувався читальнею і хоча ця читальня мала записку москвофільську, то Покінний не тільки закуповував усіх популярну українську літературу до бібліотеки читальні, але й завав ініціативу, щоб читальня виставляла українські театральні п'єси і навіть окремим концертом шанувала пам'ять Шевченка.

Покінний дбав про те, щоб село йшло з духом часу, тому вивішував читальню у великий радіовий апарат з таким сильним голосником, що літньою порою можна було сліти в садку біля читальні і вигідно слухати радіо. Останніми часами захопився Небіжик побудувати для села шпиталь, парку та власну електрику і якби не нещадна смерть, був би певно вже в певний час дав селу і ці адоутки цивілізації. Бо енергію мав Покінний сталеву, ум невиняло бистрий, владу підприємчиву та великий організаційний талант. Цікаво, що в усіх цих прикметах рухливий, витривалый і практичний людини виявлявся у Покінного незвичайна доброта серця, лагідність та пробачливість. Альтруїзм його був так широко розвинений, що свої особу, свої особисті справи та інтереси клав на самому кінці, не щоб заплідбував їх, але брався до них щойно після поладження справ громадських, суспільних, сусідських. Не диво, що смерть Якова Завадовського пройняла великим, ширим жалем ціле село, ціле сусідство, всіх знайомих...

Та не тільки жалі і смутком полишив по собі Покінний, полишив він по собі цілу низку дібр як матеріальної, так і моральної натури, дібр створених його духом і його працею, дібр, що одужать і довго одужитимуть селу, де родився, де довгі роки працював, де серед рогару праці перед часом життя своє скінчив. Нехай же пам'ять про нього не гине, нехай агадка про його жертвенну працю служить вразом і дорожчааком.

В. Т.

Дописи.

ДРОГОБИЧ. (Діти „Просвіти“). Назаірна рада й управа шкільної дітчої кооперативи „Наше Добро“ при асенар, школі ім. Т. Шевченка „Р. Ш.“ в Дрогобичі постановили у зв'язку з відозвою Матірнього Товариства „Просвіта“ зложити від найменших скромний дар „Просвіти“. З тією метою влаштувала дітвора, об'єднана в агадиний кооператив, при допомозі шкільного хору около 60 дітей святочний концерт дня 8. грудня м. р. а нагоди 63-їх роковин існування Т-ва „Просвіта“. Программу дітчого концерту викопиноло аступне слово до дітвори опікуна шк. кооперативи учит. Личинського Костя, дітчі хори, ведені управителем школи дир. Гавришук Степаном, котрий не лише ачит молод, але й виховує 350 нових громадян, дельше реферат малого учня, декламації, спілучі й музичні соля та гарна кінцева промова місцевого голови філії „Просвіти“ д-ра Витанського Степана. Концерт закінчено гімном „Р. Ш.“. Скромний дохід з того концерту в сумі 16 зол. переслали найменші до Гол. Т-ва „Просвіта“ у Львові, щоб допомогти Т-ву в його скрутному фінансовому положенні.

Писувтий.

СПЕЦІАЛІСТ-ДЕНТИСТ

Д-р мед. Богдан Баранецький

б. алев дентист, клініки і лікар держ. шпиталю

приїзди в недуги

ЗУБІВ, УСТНОЇ ЯМИ і в ХІРУРГІЧНИХ НЕДУГАХ ШОК

у ЛЬВОВІ, вул. Валова 14. II. п.

шодня від год. 3—6 полов.

1148

Найновіша дентист. техніка.

1—10

ЗБОЇСЬКА, ПОВ. ЛЬВІВ. (Після розв'язання читальні). — Праця Кружка „Р. Ш.“. Повітас старство у Львові письмом з 16. м. м. повідомило видів розв'язаної чит. „Просвіти“ у Збоїських на руки пл. Льва Гошовського й Івана Яничинина, що мін-во внутр. справ рескриптом з 14. жовтня 1931. не прихилило до відлякку тої читальні проти оречення воевідства в цій справі, бо, мовляв, слідство устійнило, що чит. „Просвіти“ у Збоїських розвивала протидержавну роботу і провокаційно виступала проти держави і польського населення. Це рішення мін-ва є остаточне, однак воно не виключає права внести скаргу до Найвищого Адмін. Трибуналу. Тут азначимо, що місцевий віїт по кіншій дені не передав наглядку над майном розв'язаної читальні визначеному кураторові. — Тепер усе народне життя у Збоїських зосереджене в Кружку „Р. Ш.“, який працює під провідом пароха о. Галаса. Кружок спромігся на будову власного мурованого дому з великою театральною салею, в якому містяться тепер захоронка. Робляться теж приготування до оснування прив. української школи, яка найде приміщення в тому самому будинку.

ЯВОРІВ. (Ювілейний концерт у честь Митрополита). Дня 13. грудня ц. р. святкувала яворівська земля ювілей Митрополита. Концерт відбувся в гарно прибраній салі Народного Дому, котра в цій дні гостила делегатів усіх громад Яворіщини, майже всіх священиків яворівського повіту, репрезентатив усіх повітових установ, делегатів міщанства й інтелігенції. Вже перед днем концерту була саяя випрода, так, що зайшла потреба доставити ще кількадесят крісел і пустити публіку й на галерію, котра а значаюно замкнена. У програму концерту увійшли точки: 1) Д. Бортиянський „Концерт XXVIII. Блажен Муж“. 2) Святочна промова д-ра Нестора Рудницького. 3) Д. Бортиянський „Концерт XXVII. Глазом моїм“. 4) Лірія: „Хваліте Бога“. 5) Б. Лемий: „У храмі св. Юра“ — декла-п-і Марії Левинської. 6) Д. Бортиянський: „Концерт XXX. Услши Боже глаго мой“. Концерт випав просто величаво. Крім знаменитої промови і декламації правдивою насадою для зібраних були хори. Мужеський хор гімназії У. П. Т. відспівав дуже удатно псалом „Ліріа, а всі інші точки відспівав місцевий хор „Яворівського Бояна“. Кожен, хто чув псалми Бортиянського, знає, як вони ділають на публіку і знає також, що відспівати їх може тільки дійсно добрий і добре вишколений хор. Таким хором представляв себе, виступаючи перший раз під назвою „Яворівського Бояна“, зорганізований ала д-ром В. Неділкою місцевий хор. З зродженою собі апертістю потрапив д-р В. Неділка зорганізувати апоміж міщаного міщанства хор, що не постидався тепр виступати навіть на чужих естрадах. Відспівані аперше в Яворові псалми Бортиянського залишили по собі незагертє враження. Хор виступив аж гарно зіспівана, вишколена і приготувана до подробиць цілість. Може випадковій треба зазначувати, що хор має і першокласних солістів: п-ю мец. Неділку (сопран), Сергетову і Кульчицьку (альти), о. Барилка й Огородника (тенори), дир. Чоника (бас). Настрій на концерт був святочний, — одно лише вражало: відсутність хору семінарії СС. Василіянок у Яворові. А цей-же хор цей недавно зіспівав на польським концерті в польським „Соколі“, а на концерт у честь князя нашої церкви — відмовив своєї співучасті... ф.

Степежітьсь зарази!

Одним з випробованих знаменитим засобом проти всляких інфекційних устак і горячці, де громадське зарази грипу, ангіни, дифтерії, шарангії і одри, є Параміт-Ерб. Параміт-Ерб є це таблетки приємного смаку та алаку. Згідно з сучасним станом лікарського знання Параміт найуспішнійший десинфекційний засіб, який негайно треба покористуватися всюди, де є обстаа зараження, як прим. при догляді зараженої хворі (підчас епідемії) дома, в шпиталі, школі і т. п. 1—2 таблетки Параміт розпушті кілька разів денно в устак протидіають інфекції. Користайтеся з ангіаного, нового кишинького одякування по 20 таблеток, які можна вже дістати з кожним аптоті та аптотичним складом.

Надзвичайна знижка цін трикотажі!!

СВЕТЕРИ, ПУЛЬОВЕРИ жіночі і мужеські по зол. 12.80. Светерки і

пульоверки діточі від зол. 4—10.

1116 7-8

Ціни трикотажного білля, реформ, панчіх, рукавичок знижені до 60%. Вироби лише першорядні!!! Ціни лише на короткий час так небувало знижені.

ШАХИ.

З успіхів шахової секції У. С. Т. „Пролетаріат“ у Станіславові.

Дня 3. січня н. р. в каварні „Варшава“ у Станіславові розіграла шахова секція У. С. Т. „Пролетаріат“ змагання на 10 шахівничих рівночасно з жидівським клубом „Гацефіра“, з вислідом 7:3 в користь „Пролетаріату“. Склад „Пролетаріату“: Радивил, Костельський, Борис, Ратич, Грицуляк, проф. Удьявський, Ясінський, Ренер, П. Крушельницький і Петеш.

Коли взяти під увагу, що це був перший організований виступ українських шахістів (перед котрим, мимоволі кажучи, мали наші шахісти повільну трем), а противником найсильніший тутешній шаховий клуб, то вислід для молодих змагунів надзвичайно корисний, а для противників просто катастрофічний.

При дальшій солідній тренінгу, а передовсім клубовій дисципліні можна пророкувати нашим шахістам дуже гарні виследи в будучості.

Подрібний вислід: 6 виграних партій, 2 ремі і 2 програші.

Т. М.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Р. XXVI. Ч. 12. Грудень 1931. Зміст: Перед маревом нужди, Похвала або завіт Пресві. Діви Богородиці Марії у грек-кат. Церкві, Садами предків, о. Іван Могильницький, Із життя східних незданих церков, Спосіб подання св. Причастія, До дискусійної статті о. О. Галезевича, 250-літній ювілей греко-кат. Духовної Семінарії в Загребі, З греко-кат. Богословської Академії у Львові, Вячина. Пролом.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Р. IV. Ч. 1. Січень 1932. Зміст: З новим Роком. Різдво Христове на Великій Україні. Початки артилерії на Україні. Ген. О. М. Добровольця-Вітошинський, „Дзвоні“. Моя поїздка в Петроград з комісією для вимини полонених. Три зустрічі з проф. Академії Генштабу ген. полковн. Юнаковим, Христос родився. З поїздки до Вадович. Коротка історія Закарпатського полку УГА.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУК. ВІСНИК. Р. XXXI. Т. CVIII. Книга I. Січень 1932. Зміст: Степова сажка. Тим, що в темряві. З циклу „Камінь“. Кулак. Літальний синдикат. З київського парнас останніх літ. Три парі. Примари. Початок і кінець веселіття. Наше літературне гетто. На майданік реалістичного фанатизму. На світовій дахівниці. З пресової фільми.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ, педагогічно-методичний місячник. Ч. 10. Грудень, 1931. Р. V.

313, Львів, 1. січня 1932. Р. IX. Ч. 1.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Р. VIII. Ч. 1. Січень 1932 р. Зміст: Дідусь, Марія К. Заньковецька, Поворот, У справі народної ноші, Знову на лещетах, Мирової конференції в лютому 1932 р. в Женеві, На організаційні теми, Спомини про Лео де Путті, З концертової сали, Дещо про завіси, Про бетоні, Ріжні вісті.

СВІТ ДИТИНИ, ілюстрований двотижневик для дітей. Р. XII. Ч. 1. Львів, 1. січня 1932 р. Годиться привитати „Світ Дитини“ у новому виді. На 12 сторінках великого формату безліч цікалого для наших найменших.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник, орган „Маслосоюзу“. Р. VII. Ч. 1. — 1. січня 1932.

КІНО, двотижневик кінесатографії. Ч. 1—2. III. рік видання.

На санування Т-ва „Просвіта“.

IX. виказ підписаних позичок для санування Т-ва „Просвіта“.

Львів: Баргеніна Анна 5, д-р Волошин Михайло 10, Глушаківський Юліан 50, д-р Кміцькевич Іван 10, Шкарпач Степан 50, Т-во „Карпати“ 100, Медвідь Григорій 10, д-р Раковський Іван 340.60, Взаїмна Поміч Маслосоюзники 250, о. Василь Степан 20, Меліца Громида 20, Кребс Григорій 20, Свистелинська Теодозія 100, Еклектична службовиця „Дністра“ 125, д-р Музика Максим 100, Львів-Звениця: Адамчук Н. 2, Бедарська Софія 5, Жидачек Василь 1, Жонірі Петро 1.50, Захарчук Степан 5, Іванко Евстахій 1, Конвалік 3, Кузиков Марія 2, Наперекі 1, Новик Іван 2, Павлиська Евдокія 2, Харачко 1, Львів-Леванівка: Котик Михайло 1, Пауляк Ева 1, Резнікова 1, Фірман Олена 0.50, Львів-Замарстинів: Коць Михайло 5, Самоосвітній гурток при чит. „Просвіті“ 5, Калущі: Барш Тимотей 20, о. Болгар Антін а Петрик 5, Брикяло Михайло з Калущі 5, Гайдаюна Софія з Сівки Кал. 5, Дякон Ярослав з Петриків 5, Загаєвич Степан 5, Тернопіль: Березовська Степанія 50, Білинський Кіпріян 100, Бохна Дмитро 5, Гаушівський Іван 5, Дембська Кліментина 50, Думбров Марко 10, Зарницька Софія 10, Самбір: Біленький Теодор 5, д-р Галушницький Микола 25, Долина: о. Бодя Василь 5, Бойдух Михайло 5, Вірстюк Михайло 1, д-р Горбівський Володимир 5, м-р Данюк Осип 1, д-р Дереш Олександр 10, о. Жовтанський Іларіон м. Суходола 5, Галичина: Будзінський Гриць 2, Волошин Пилип 5, Гарбуз Степан 10, Головач Михайло 25, Галан Олександр 1, Галан Микола 10, Бохейкі: Будюк Юлія 5, д-р Гарасимів Богдан 20, о. Галанюк Андрій 5, Гошко Микола 1, о. Гурал Іван з Гомеля 30, Дригій Степан 10, д-р Зволіський Петро 10, о. Зубрицький Серафим 30, Краковець: о. Ланіло Котис з Галичини 20, Петро Сікандра м. Сері 5, Іван Маркіза з Руди Кох. 10, Андрій Фірчук там же 5, Марія Ширбова там же 5, Еміль Сабалова там же 20, Іван Онуфрік там же 60, Козова: о. Абрагамовський Мих. з Дібна 10, о. Бачинський Олександр з Ковкив 10, Бучинський Іван з Ковкив 5, Домбровський Петро 10, Станіславів: Баган Лука 5, Грушкевич Анатоль 25, Гурж Іван з Угрюнова Доя. 20, Гур Роман з Книгини-Гірки 5, Даниш Никифор 30, Іж. Дутка Володимир 100, Палайні: Бакалець Іван 5, Ширець: Баричко Ірина 5, д-р Волошук Осип 5, Горденко: Гайдулик Михайло 10, Перемішля: Гоцька Ольга 10, Замч Іван 5, Бродя: о. Демчинський Микола 5, Сивік: Євдокія Володимир з Воробинка Шах 2, Збарж: Зацьківський Іван 25, Турка м/Стр. чит. „Просвіті“ в Рошати 10, Мих. Коронович зі Свидлика 100, М. Коморний 25, П. Ковалівська з Либихори 50, Олена Ярем-

кевич зі Задільська 50, Борислав: Іж. Антонович Богдан з Мралині 5, Жовква: Петро Гарайло 5, Львів-північ: укр. Райфайа „Єдиність“ в Зашкові 50, кооп. „Народний Дім“ в Зашкові 50, о. Володимир Мармаш зі Зашкова 50, Ярослав: Дмитро Жук з Павлової 10, Золочів: Буцацький Сидір з Завадович Олена з Ремезівця 5, д-р Залужний Осип 10, Сколе: Ващук Леонард зі Стиняні Нижної 5, Грибів: Вонк Ілля з Береста 20, Коломия: Волошин Юрій з Палак 25, Надвірна: Гавриляк Лев і Еміль 9, Грегорах Микола 5, Демичук Мих. 2.50, Зедя Іван 10, Ходорів: Гринішова Осипа зі Стрілськ Мат 5, Гриняй Теодор зі Стрілськ Старих 20, Чехословачка: Гордіюк Іван, Морава 50, Разом 2766.10, разом з усіма попередніми 26.612.80 зол.

X. виказ підписаних позичок для санування Т-ва „Просвіта“.

Бохейкі: Кавка Микола 10, Климович Михайло 10, Парилля Омелян 3, Рудий Володимир 20, Сивік Венедикт 5, Сивік Тарас 10, о. Сухий Володимир з Волоського Села 10, д-р Юркевич Анатоль 10, Палайні: Карпач Ліна 15, Косович Ольга 25, Косович Марія 25, о. Костюк Василь 5, о. Кузьма Михайло 10, Чесадів: Кичка Степан 5, Надвірна: Кіш Михайло 1, Маршинковський Ом. 1, Маршинковський Юл. 5, Полатай Ст. с. Янка 5, д-р Савоцький Іван 50, д-р Селепей Дмитро 10, Бродя: о. Клепарчук Степан з Чернівці 5, Остапчук Максим 5, Мостиська: чит. „Просвіта“ в Малинській Волі 5, Перемішляні: Повіт. Союз Українок 45, Жидачів: чит. „Просвіта“ в Пчанах 20, Бережани: чит. „Просвіта“ в Рибинках 25, Руки: гр-кат церква в Роздольцях 100, Камінь Стр.: чит. „Просвіта“ Сілець Бенік 20, кооп. „Нар. Дім“ в Тадаїно 10, Буськ: чит. „Просвіта“ в Убито 5, Рава Руська: Кичко Володимир з Камінь Лісової 10, Галичина: Кішківський Олександр 10, Криштал. Мих. 10, Савіч Михайло с. Дмитра 2, о. Стець Степан 20, Тимішук Гриць зі Заганіська 1, Хамула Михайло 10, о. Шостак Кліментій зі Застави 12, Шульга Дмитро 25, Шурко Володимир 5, кооп. молочарня 100, кооператива в Курюничях 5, кооп. „Єдиність“ в Липках Кор. 5, кооп. „Власна Поміч“ з Перегноєва 10, кооп. „Згода“ в Палайніках 5, кооп. „Надія“ Солове 5, кооп. „Єдиність“ в Туркотині 5, Тернопіль: Ковалівський Осип 5, д-р Ладика Дмитро 50, Машкевич Степан 5, Мельничук Теодор 25, Олександрів Іван 10, д-р Онуфрік Лука 50, д-р Остапук Ярема 10, Ремеюк Михайло 20, Решетука Володимир 50, Саловська Юлія 20, Слободянін Павло 20, Сосят Онуфрій 50, о. Стасюк Андрій 20, Цегельський Роман 25, Чубатий Володимир 24, Чубатий Володимир, учитель 5, Чубатий Володимир с. Теодора 5, д-р Яремко Яким 20, Станіславів: Корут Михайло з Книгини-Гірки 5, Лепкий Микола 10, Мизюк Іван з Книгини-Гірки 5, д-р Олександрів Юлія 50, Палай Михайло з Книгини-Гірки 5, Попович Михайло 15, Слюсарчук Микола 5, Коломия: Пашкевич Іван 20, Гонималів: Проник Іван зі Зеленої 15, чит. „Просвіта“ з Вілківці 5, Т-во „Луг“ в Зеленої 5, Судова Вишня: Рибачевський Осип 20, Бібрка: д-р Рижай Іван 100, о. Стисловський Кость в Левитинках 15, Калущі: Рубачак Марія 10, Сивік Терентій зі Стинякової 10, касино при Нар. Домі 10, Халбуров Союз 100 чит. „Просвіта“ в Туркотині 5, Конячинці: Стадник Даміян 5, о. Турчин Степан в Галинцях 10, чит. „Просвіта“ в Круглицях 10, кооп. „Віра“ в Сорочі 25, чит. „Просвіта“ в Сухоставі 15, Дорогичів: Стецьків Іван з Грушова 2, кооп. „Сила“ в Доброгостові 30, Любачів: о. Чернецький Василь з Дихова Стар. 5, Львів-північ: Шуттер Максим з Вишків 10, чит. „Просвіта“ в Микалашівці 30, Т-во „Луг“ в Палайніках 10, Госп-торг. Сілець в Палайніках 100, Турка м/Стр.: о. Яремків Василь — Возве 5, Сколе: Янулович Василь зі Стиняні Нижної 5, Зборів: Кушківська Корнелія 5, Самбір: Лазарів Василь з Сілець 5, о. Петик Іван в Вишківцях 50, чит. „Просвіта“ у Ваневичах 20, Ходорів: о. Лотоцький Амвросій в Голдичках 5, о. Мельник Андрій в Липках Гор. 3, Хомусан Микола з Молодичів 1, Шидловський Осип з Молодичів 1, Шидловська Анна з Молодичів 1, чит. „Просвіта“ Молодичів 2, Разом 1914 зол. Разом з усіма попередніми 28.526.80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театр Рівнобородий. Понеділок, 11. січня, год. 8. веч. „Граємо оперетку“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Острів затоплених сердець“ (Джаміла Мекдондзі).

КАСНО: Заукова версія „Без Гур“.

КОПЕРНИК: „Американська трагедія“.

ЛЕВ: „Діккенс“ (Боб Давідс).

МАРУСЕНЬКА: „Американська трагедія“.

МІРАЖ: Пат і Петакан і Гарольд Фіш.

ОАЗА: „Відродження“, „Мовчазний ворог“.

ПАМІ: „Ді злочини“.

ПАЛЯС: „Конгрес танцю“.

ПАСАЖ: „Ніч мистецтва“ (Тім Мек Ко).

ПРОМІНЬ: „Тарам, алодар джунглі“.

СОНЦЕ: „Ді перли“.

СТИЛЕВ: „Генерал Крек“.

УТІКА: „Жінка, яка ніколи не забуває“.

ХИМЕРА: „Велетня поручиш“ (Мор. Шевальє).

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Справлення похитки в 6. числі „Діла“ з 7. I. 1932. В оповісті „Земстві святочних желань зложили на Рівну Школу“ замість Вл. Мрозини Кисельської має бути Маркіян.

Комунікат. Греко-Катол. Академічне Душпаствство у Львові повідомляє, що в акад. році 1932/33 в Акад. Інтернаті в Львові (Вельті) буде відкрито кількадесяті місця для студентів українців, котрі хотіли б студіювати на одному з факультетів місцевого ужит. університету і технічних наук. Умови утримання на 1. році 1000 зол. річно, на дальших роках по 250 зол. річно. Ясків частина незалежних студентів зможе дістати безплатне (кредитове) утримання. Потрібне роз'яснення французької мови. Любітський студій підлягають нострифікації. Оголошення приймає акад. душпаствство і узагальнює інформацію в канцелярії Мар. Т-ва Молод. у Львові при вул. Сикстусян 30 А. На писемні запитання провадиться залучати поштові марки на відплату — о. д-р Микола Конрад.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

КОНЦИПЕНТА, рутинізованого, шукає адвокат на провадінні. Зголошення до Акад. „Діла“ під „Провісниця“.

1167 3-5

ФОРТЕПІЯ хрестовий, концертний (довгий), дуже добрий, оказійно на продаж. Писудського 11. П. п. Юркевич.

1187 2-2

МАШИНА ДО ПИСАННЯ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА оказійно на продаж. Герояк Меллер, Львів, пл. Сюдольні 1.

1179 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

АДВОКАТ

Д-р Осип Суховерський
отворив і веде канцелярію
в КУЛИКОВІ

СІВЕ ВОЛОССЯ

усуває без помічі фризера

д-ра Віта RENOTIL

Ціна зол. 7, порто зол. 1.50. Перфумерія. Львів Саліні 33. Подати колір волосся.

3-ТИЙ РІК ВИДАННЯ!

К І Н О

ч. 1—2 вже вийшло з друку

й можна його дістати у всіх книгарнях і бюрах денників.

Адреса:

КІНО, Львів, вул. Бляхарська ч. 8/1.

НАЙМИЛІША РОЗРИВКА.

Радіовідбірки і фотографічний апарат найдешевше і на довгий салати купити

У ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС.

Львів, пл. МАРІЙСЬКА 8.

Гмх Шпрехера. — Тел. 3608.

Фотографічна і Радіо робітня на уст.

1124 ги П. Т. Відборяна.

За редакцією відповідає Гемсандр Костик.

Видає Видавництво Соціал. „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10.